

Siat sedosta

Il vitg s'expona sco center da reiver

DA GIUSEP VENZIN / ANR

■ **A Siat, el vitg sin 1300 meters sur mar cun 180 habitonts, ha l'Uniun Pro Siat surpriu il scepter.** Fundada avon biebein in onn – dumbra l'uniun cun *Ignaz Demarmels* sco president dapli commembers ch'il vitg ed ella s'engascha en favur dalla veta communabla el vitg cun veta sur la Surselva. Il president communal *Gregor Cavigelli* sustegn igl engaschi cun plaid e fatg ed ei era commember dall'uniun. Igl avat dalla claustra da Mustér ha inaugurau igl atun vargau la preit da reiver el la halla da gimnastica ed actualmein ein ils commembers dall'uniun vidlunder da semtgjar il curtgin da reiver Friberga agl ur dil vitg. Quei ha l'uniun fatg la davosa fin d'jamna cun agid dil Lions Club Küssnacht alla riva dil Lag da Turitg. Fer-ton ch'ina lavur ei aunc buca terminada ha l'uniun da promozion gia novs siemis e visius. *Theo Schaub*, il vicepresidente dalla Pro Siat, tradescha ils

Ils vischins da Siat s'engaschan per lur vitg. In center da reiver entuorn la tuor Friberga duei augmentar la valur dil vitg sin 1300 meters sur mar.

FOTO G. VENZIN

plans: «In lag da far bogn augmentass l'attractivitat dil vitg e dil center da reiver.» L'uniun vegli denton segirar la finanzia-

ziun avon che lantschar novs projects. In sguard ella gliesta dils sponsurs ed amitgs da Siat lai specular. In lag da far bogn a

Tuf ella planira sur il vitg ei dapli ch'in siemi.

> PAGINA 3

Priu catsch per buca vuler frenar

La Pro Siat extenda sias activitads

DA GIUSEP VENZIN / ANR

■ Siat s'expona sco center pils amatur da reiver e la Pro Siat tila il carr. Igl atun vargau ha l'uniun che dumbra actualmein 27 commembers dapli ch'il vitg habitonts inaugurau la preit da reiver ell'antieriura casa da scola ed ussa numnada Casa Sentupada e sigl atun proxim duein las preits da reiver entuorn la tuor Friberga esser semtgadas. L'inauguraziun dil parc da reiver cun in tozzel rutas da total rondund 250 meters lunghezia duei succeder la primavera proxima. Ei s'extracta d'in parc da reiver plein aventuras. La davosa fin d'jamna ha il Lions Club Küssnacht al Lag da Turitg tarmess ina truppa per prestar lavur cumina. Markus Tschudi ha preparau igl engaschi dils 16 «liuns» e lur lavur prestada il venderdis e sonda ha schau anavos entgina vischigia. «Quei engaschi ei era per nus ina attracziun», ha el concediu. La gruppa da Küssnacht ei vegnida sustenida d'entgins commembers dalla Pro Siat – e dil president communal Gregor Caviggelli cun pala e zapun – ed ha construïu ina liunga scala el terren teis denter las preits crap, plirs mirs da canaster pils podests avon las preits da reiver ed ulteriuras vias d'aventura denter las preits el territori Tuf agl ur dil vitg.

Il mèl d'aviuls ha carmalau a Siat

Avon ch'ils commembers dil Lions Club Küssnacht han fatg enconuschientscha cun Siat han els fatg ina emprova dil mèl

d'aviuls da Siat vendius a caschun d'ina fiera el liug alla riva dil Lag da Turitg. Quel para da haver gustau bein ed ils prospects aschuntai han rendiu atenziun dallas activitads dalla Pro Siat. Entas las relaziuns dil Lions Club cun Theo Schaub – el realisescha enamiez il vitg l'ustria Steila – ei l'acziun stada fixada enteifer cuort temps.

Suenter dus dis da lavur e dimora en Casa Sentupada han ils commembers dil Lions Club aunc gudiu la dumengia da bellezza els cuolms e Markus Tschudi ha manegiau: «Quei ei segir buca la davosa gada ch'enqual da nus ei cheu a Siat.» La viseta alla baselgia parochiala ed alla caplutta s. Glièzi ed in gentar si mises ha dau als 16 umens ina cuorta investa dalla veta els cuolms.

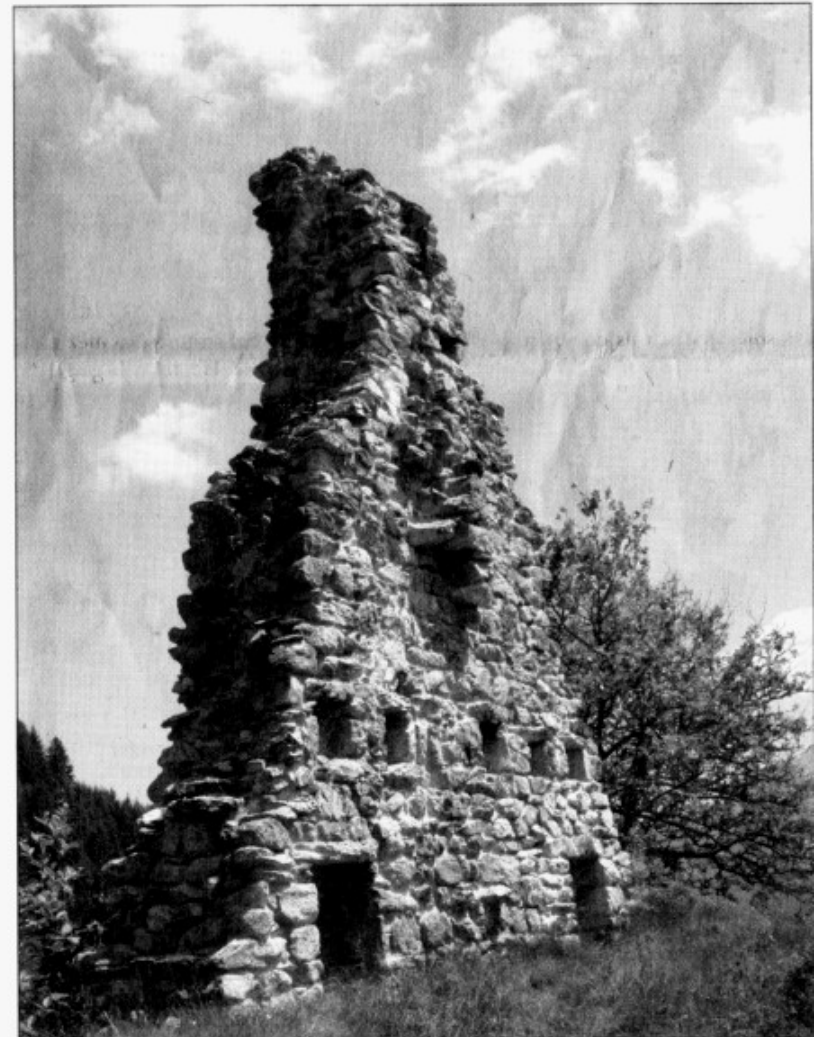
Lavur professionala

A Tuf, ina planira davos il grep Friberga e circumdaus dil vitg ed uaul, dislocheschan ils commembers dalla Pro Siat la proxima fin d'jamna la piazza da giugs. Quella sesanfla actualmein sut il grep. Beat Sontheim, igl architect d'orticultura da Küssnacht, ha elaborau ils plans digl entir areal e Theo Schaub di: «Ei duei d'entender in curtgin da reiver construïus a moda professionala.» Las premissas ein pli che favoreivlas. Il diember da greppa da differenta altezia e da different grad da difficultad lubescha l'instrucziun da reiver da pign e grond. Culla integraziun dalla piazza da giug ed ina fueina – ed in baun pils inamurai – porscha il plaz era a famiglias aventura muntagnarda.

El decuors dil zercladur han equipas schubergiau tutta greppa dil parc Friberga e la fin d'uost installeschan equipas dalla Secziun Terri dil Club alpin svizzer las rutas. Persuenter ei la Casa Sentupada a Siat liug dalla radunonza generala dalla secziun igl onn proxim.

In lag da far bogn

La Pro Siat ei vegnida fundada avon biebein in onn e l'uniun cun Ignaz Demarmels alla testa ha priu catsch per buca vuler frenar. En ina emprema acziun ha l'uniun organisau bauns da seser el ed entuorn il vitg e la preit da reiver in halla ei suandada. La realisaziun dil curtgin da reiver ella greppa Friberga ei stau dall'entschatta ina dallas finamiras dil president che numna viandar ellas muntognas in da ses hobis. Cul vicepresidente Theo Schaub da sia vart han las acziuns cattau professionalitad ed era entgin sustegn finanziel. En sia pagina d'internet www.prosiat.ch ha l'uniun publicau la gliesta dils sponsurs ed ils plans dalla Pro Siat tradeschan ch'ei s'extracta da buns sponsurs. La realisaziun dil curtgin da reiver cuosta biebein 150 000 francs – inclusiv ina punt d'in grep a l'auter. Theo Schaub: «La punt vegn construïda cura che la finanziaziun ei segirada.» Ch'ei cuoza buca ditg tochen che quella finanziaziun ei segirada tradeschan ils proxims plans: «In lag da far bogn a Tuf dess al liug aunc dapli attracziun.» Il priel pil lag exista gia e cul tempo dalla Pro Siat ei era la realisaziun da quella finamira pussevla.

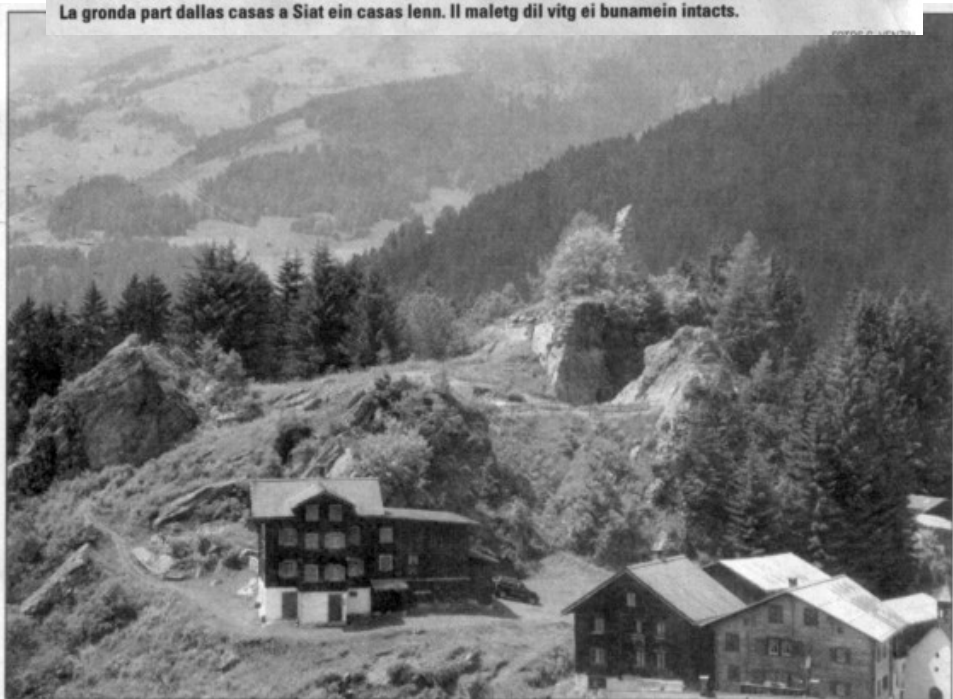
La ruina d'ina tuor documentescha il Signuradi dils da Friberg, uni avon 1300 cun il Signuradi da Munt S. Gieri.

La gronda part dallas casas a Siat ein casas lenn. Il maletg dil vitg ei bunamein intacts.

Il Lions Club da Küsnacht ha prestau lavur cumina en favur dil curtign da reiver a Siat. Da seniester: Pirmin Spescha, Theo Schaub, Gregor Cavigelli e Markus Tschudi.

Il curtign da reiver sesanfla sisum il vitg e secumpona da plirs greps cun in tozzel rutas da reiver da total 250 meters.

Il priel per in lag da far bogn exista gia. La Pro Siat ha la finamira da realisar in tal – vul denton aunc segi avon la finanziaziun.